

**UPUTSTVO
ZA KORIŠĆENJE APLIKACIJE
E-CLIENT TRADER**

**MOMENTUM SECURITIES AD NOVI SAD
v.6. APRIL 2025. GODINE**

PRIJAVLJIVANJE	3
KORISNIČKO IME I LOZINKA.....	4
<u>GLAVNI MENI</u>	6
<u>NALOZI</u>	7
NOVI NALOG	7
ELEMENTI NALOGA KOJE POPUNJAVA KLIJENT (KREIRAJ NALOG):	7
ISPOSTAVLJANJE NALOGA	10
KNJIGA NALOGA	10
FUNKCIONALNOSTI DOSTUPNE U PREGLEDU KNJIGE NALOGA	11
FUNKCIONALNOSTI ZA NALOGE U PREGLEDU KNJIGE NALOGA	12
OPOZIV I MODIFIKACIJA NALOGA	13
STATUSI NALOGA	13
<u>ZAKLJUČNICE</u>	14
<u>ZAKLJUČNICE SUMARNE</u>	14
FUNKCIONALNOSTI DOSTUPNE U PREGLEDU ZAKLJUČNICE I ZAKLJUČNICE SUMARNE	14
FUNKCIONALNOSTI ZA ZAKLJUČNICE ZBIRNE	15
<u>PORTFELJ</u>	17
<u>GLAVNA TABLA (STRANO TRŽIŠTE)</u>	18
<u>IZVEŠTAJI</u>	20
STANJE NOVCA.....	20
<u>PODEŠAVANJA</u>	21
PROMENA LOZINKE.....	21
OSTALA PODEŠAVANJA	21
<u>POMOĆ</u>	21
<u>PRED-TRGOVANJE I POST-TRGOVANJE</u>	22

E-CLIENT TRADER JE APLIKACIJA KOJA OMOGUĆAVA KLIJENTU BROKERSKO-DILERSKOG DRUŠTVA MOMENTUM SECURITIES AD (BDD) DA SVOM BROKERU PUTEM INTERNETA POŠALJE NALOG ZA TRGOVANJE, KAO I DA PREGLEDA EVIDENCIJU SVOJIH RANIJE POSLATIH NALOGA I VEĆ IZVRŠENIH TRANSAKCIJA.

Ovim Korisničkim uputstvom uređuju se pravila postupanja i procedure davanja i prijema naloga za trgovanje na Beogradskoj berzi ad Beograd (domaće tržište) i dostupnim stranim berzama (strano tržište) u slučaju kada klijenti BDD-a naloge daju elektronskim putem unosom naloga u aplikaciju E-Client Trader. Ovo Korisničko uputstvo je sastavni deo Pravila poslovanja BDD-a.

Putem aplikacije klijent može: slati naloge (kupovine, prodaje, opoziva, modifikacije), pregledati ranije poslate naloge, pregledati zaključnice - realizovane transakcije, štampati Obaveštenja o realizaciji naloga, pregledati stanje portfelja, kako za domaće tržište tako i za strano tržište, pregledati stanje novčanih računa za koje se vodi evidencija.

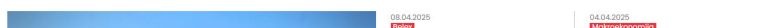
Program **E-Client Trader** je web aplikacija kojoj se može pristupiti putem internet stranice BDD-a (za desktop računar, laptop računar, tablet, ...) ili putem mobilne aplikacije **IP eTrader** (za Android ili iOS).

PRIJAVLJIVANJE

Pristup putem internet stranice BDD-a www.momentum.rs prijava se vrši na početnom ekranu, na polju Prijava.

Poslednje vesti

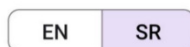

Za pristup putem mobilne aplikacije, prvi korak je instalacija aplikacije **IP eTrader** na mobilni telefon. Za telefone sa Android operativnim sistemom aplikaciju nalazite na Google play store, a za telefone sa iOS operativnim sistemom aplikaciju nalazite na App store.

Nakon instalacije i pokretanja aplikacije, u polje Broker, unosite lozinku za izbor brokera. Lozinka za izbor brokera se unosi samo prvi put nakon instalacije aplikacije.

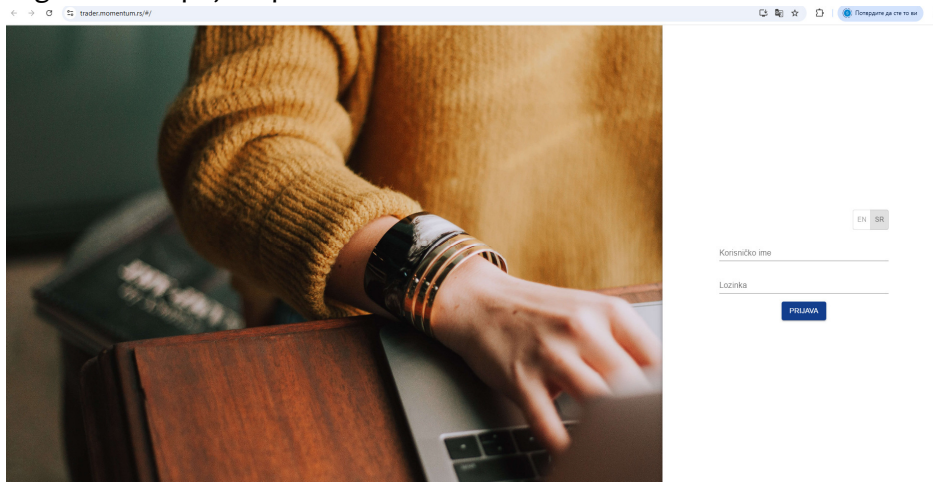
Lozinka je: j8M4sT7r4s

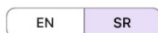
Broker

Korisničko ime i lozinka

Izgled početnog ekrana za prijavu putem inetrnet stranice BDD-a:

Izgled početnog ekrana za prijavu putem mobilne aplikacije:

Korisničko ime

Lozinka

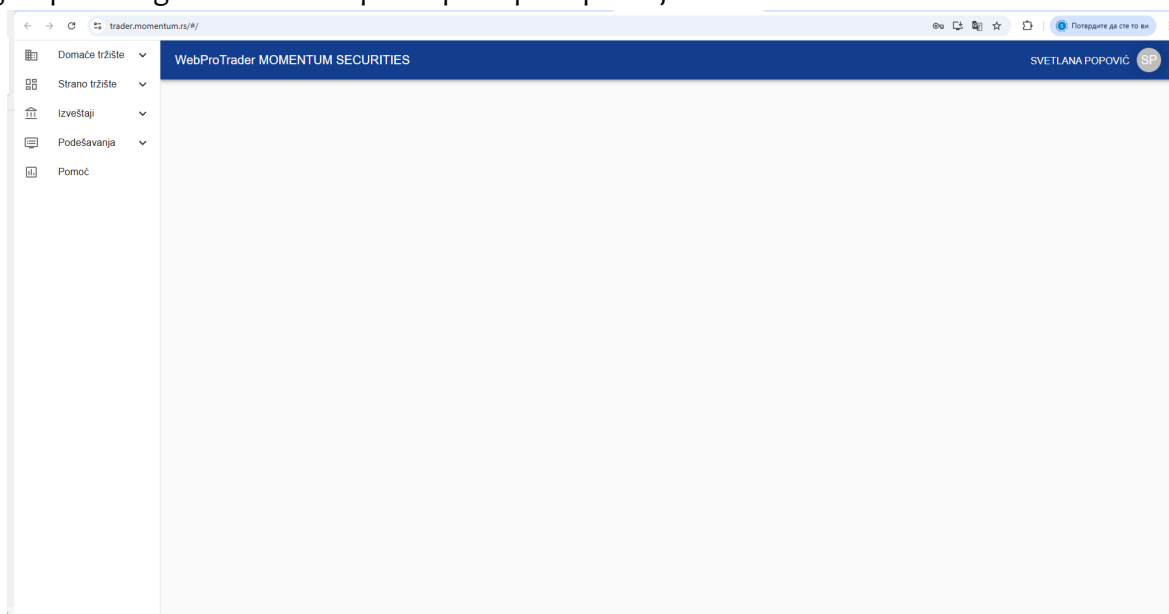
Prijava

Da bi se klijent prijavio u sistem, potrebno je da upiše svoje kredencijale, i to: Korisničko ime (user name) i Lozinku (password), koji se dobijaju prilikom sklapanja ugovora sa BDD. Ukoliko su oba polja ispravno popunjena, kada se pritisne ikonica *Prijava*, klijent pristupa sistemu. Na početnom ekranu se može izabrati jezik aplikacije - srpski ili engleski.

Napomena: broj dozvoljenih sukcesivnih pokušaja za ulazak u aplikaciju je tri, ukoliko uneti podaci za lozinku nisu tačni u ta tri pokušaja doći će do blokade. U slučaju nastanka blokade kontaktirati brokera radi odobrenja ponovnog pristupanja aplikaciji.

Nakon uspešnog pristupa aplikaciji i ukoliko klijent nije aktivan 10 minuta trenutna aktivna sesija će biti prekinuta (automatski „logout“).

Izgled početnog ekrana kada uspešno pristupite aplikaciji:

GLAVNI MENI

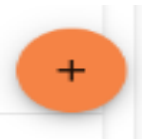
Na početnom ekranu, sa leve strane, se nalaze sledeće opcije (glavni meni i podmeniji):

- **Domaće tržište**
  - **Nalozi** - slanje naloga (kupovine, prodaje, opoziva, modifikacije), pregled ranije poslatih naloga;
  - **Zaključnice** - pregled zaključnica, štampa obaveštenja o realizaciji naloga;
  - **Portfelj** - pregled stanja portfelja.
- **Strano tržište**
  - **Glavna tabla** – pregled tržišnih podataka za strane hartije;
  - **Nalozi** - slanje naloga (kupovine, prodaje, opoziva, modifikacije), pregled ranije poslatih naloga;
  - **Zaključnice** - pregled pojedinačnih zaključnica;
  - **Zaključnice sumarne** - pregled zaključnica po nalogu po danu, štampa obaveštenja o realizaciji;
  - **Portfelj** - pregled stanja portfelja.
- **Izveštaji**
  - **Stanje novca** - pregled stanja novačnih računa.
- **Podešavanja**
  - **Promena lozinke** – izmena lozinke za pristup aplikaciji;
  - **Računi hartija** - spisak računa hartija;
  - **Računi novca** – spisak računa novca;
  - **Ostala podešavanja** – dodatna potvrda naloga.
- **Pomoć**

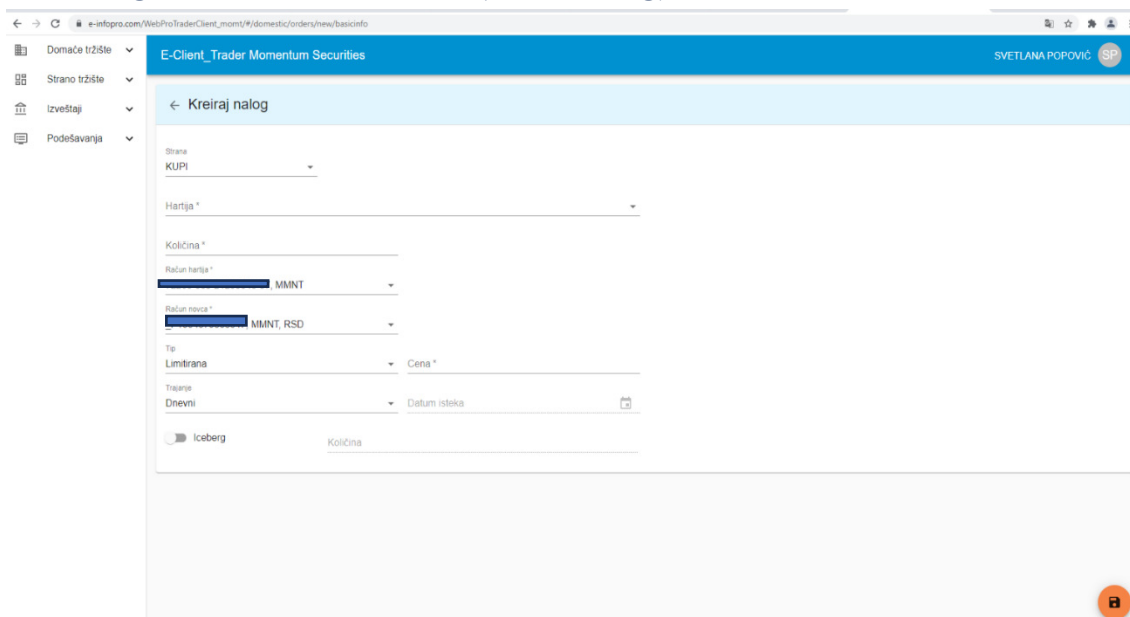
NALOZI

Novi nalog

Za otvaranje maske za unos novog naloga potrebno je najpre u levom meniju izbarati opciju „Nalozi“ (u okviru menija Domaće ili Strano tržište), postaviti kursor na ikonicu „+“ za ispostavljanje naloga (u donjem desnom uglu ekrana) i pritisnuti taster miša. Potom se na ekranu pojavljuje nalog sa poljima za unos.

Elementi naloga koje popunjava Klijent (Kreiraj nalog):

- **Strana** - u prvom polju, iz padajućeg menija se bira strana, odnosno bira se vrsta naloga – **KUPI** (kupovni) ili **PRODAJ** (prodajni). Izbor strane menja boju gornjeg polja (zaglavlja naloga) u **Crveno** za **PRODAJ** i **Plavo** za **KUPI**;
- **Hartija*** - polje *Hartija* je koncipirano tako da sadrži sledeće podatke: **Simbol/ Naziv kompanije ili hartije/ ISIN broj/ Berza/ Valuta trgovanja** u jednoj liniji. U ovom polju je moguće uneti bilo koji od ovih podataka da bi se izvršila pretraga. Simbol i Naziv kompanije se najčeće koriste za pretragu ali su i ostale navedene opcije jednako raspoložive.

Primer za domaće tržište:

MTLC / METALAC A.D. , GORNJI MILANOVAC / RSMETAE71629 / BB / RSD

Primer za strano tržište:

AMZN / AMAZON INC. / US0231351067 / NASDAQ / USD

Kada pronađete hartiju kojom želite da trgujete, postavite kursor na nju i pritisnite taster miša.

Napomena: Prilikom izbora hartije voditi računa o svim raspoloživim elementima za prepoznavanje hartije (ISIN broj, berza, Valuta trgovanja) jer sistem simbola i naziva nije globalno standardizovan, i posebno treba voditi računa kod stranih tržišta gde ista hartija ima kotacije na više različitih tržišta i valuta, moguće su različite klase akcija istog izdavaoca, itd.

Ukoliko na spisku raspoloživih hartija za trgovanje ne možete da pronađete željenu hartiju obratite se brokeru za dodatnu informaciju u vezi sa traženom hartijom, te ako nije raspoloživa na spisku, u najkraćem mogućem roku broker će izvršiti dopunu liste i omogućiti izbor date hartije putem aplikacije.

- **Količina*** - u polje Količina upisuje se broj komada hartija kojom se namerava trgovati (mora se uneti ceo broj, nije moguća frakciona trgovina odnosno kupovina dela akcije).
- **Račun hartija*** - polje je već popunjeno sa računima na kojima se evidentiraju hartije u slučaju realizacije naloga. Predefinisani račun koji se po automatizmu pojavljuje u polju je prilagođen tržištu na kome dajete nalog (strano ili domaće). Ukoliko želite da trgujete hartijama koje se nalaze kod drugog depozitara (vlasnički, zbirni, kastodi račun), morate od vašeg brokera da zahtevate da vam omogući takav unos i tada račun možete izabrati iz liste.

Napomena: iako je automatizam, kao i dodatni izbor računa hartija, programski podešen tako da sprečava i ne dozvoljava nelogične izbore, ukoliko imate više raspoloživih računa hartija za jedno tržište/hartiju potrebno je obratiti pažnju i izabrati ispravan odnosno željeni račun hartija.

- **Račun novca*** - polje Račun novca je popunjeno sa računom sa koga se vrši plaćanje ili na koji se knjiži priliv novca u slučaju realizacije naloga i predefinisani račun koji se po automatizmu pojavljuje u polju je prilagođen tržištu na kome dajete nalog (strano ili domaće) i valuti u kojoj se hartija trguje, ako postoji registrovan takav račun. U zavisnosti od toga da li kupujete ili prodajete hartije, u polju Račun novca će se pojaviti broj kupovnog odnosno prodajnog računa ukoliko su računi podeljeni i registrovani na taj način.

POSEBNO PRAVILO ZA RAČUN NOVCA KOD TRGOVANJA NA STRANOM TRŽIŠTU:

Kod trgovanja na stranom tržištu dozvoljeno je saldiranje transakcije (i kupovine i prodaje) u valuti koja je drugačija od valute u kojoj se hartija trguje. TAČNIJE DOZVOLJENO JE TRANSAKCIJU SALDIRATI ILI U VALUTI TRGOVANJA ILI U EVRIMA. Izborom računa u tačno određenoj valuti kod stranog tržišta, a kod svakog računa je jasno istaknuto na koju valutu glasi, automatski dajete instrukciju u kojoj valuti želite da saldirate transakciju ukoliko se nalog realizuje.

Primer: ukoliko želite da transakciju (bilo kupovine bilo prodaje) za akcije

AMZN / AMAZON INC. / US0231351067 / NASDAQ / **USD**

koje se na konkretnom tržištu trguju u američkim dolarima saldirate u evrima morate izabrati račun koji glasi na tu valutu, što je jasno vidljivo iz opisa računa novca: XXXXXXXXX, ERSTE, **EUR**

Napomena: iako je automatizam kao i dodatni izbor računa novca programski podešen tako da sprečava i ne dozvoljava nelogične izbore, ukoliko imate više raspoloživih računa novca za jedno tržište/hartiju potrebno je obratiti pažnju i izabrati ispravan odnosno željeni račun novca.

- **Tip** – Tip cene se bira iz liste i može biti **Limitirana (Limit)** ili **Tržišna (Market)**. Kod naloga za kupovinu, limitirana cena znači da niste spremni da hartiju platite više od cene koju ste naveli, a ako je nalog prodajni, znači da hartije ne želite da prodate za cenu manju od one koju ste naveli. Izbor tržišne cene znači da prihvatate da hartije prodate ili kupite momentalno, po bilo kojoj ceni koja se može formirati u okviru zone fluktuacije.

Napomena: izbor tržišne cene podrazumeva dodatni rizik u smislu cene po kojoj će se nalog zaista i realizovati, a iznenadne oscilacije na tržištu su uvek moguće, stoga je preporuka da se prilikom izdavanja naloga koristi nalog sa limitiranom cenom. Ovo upozorenje posebno važi za domaće tržište, kao i za trgovanje na stranom tržištu van regularnog vremena trgovanja (pred ili post-trgovanje).

- **Cena*** - u slučaju izbora limitirane cene kod tipa cene, u ovom polju je obavezno upisati i samu cenu u apsolutnom iznosu. Ukoliko trgujete obveznicama, cena se obično izražava u procentima.
- **Trajanje** - nalog može važiti jedan dan – **Dnevni (Day)**, do određenog dana koji sami birate - **Do dana (Good till date)** ili dok god se ne opozove ili realizuje - **Do opoziva (Good till cancel)**. Uvek treba proveriti da li postoji vremensko ograničenje za nalog **Do opoziva**, npr. na Beogradskoj berzi nalog do opoziva je nalog sa trajanjem od maksimalnih 90 dana, posle čega se nalog smatra isteklim. Nalog **Sve ili ništa odmah (Fill or kill)** je specijalni nalog koji se realizuje ili u celini ponuđene količine ili se ne realizuje uopšte, tj. ističe nakon ispostavljanja na tržištu. Slično, specijalni nalog je i nalog **Odmah ili opozovi (Immediate or cancel)** koji se relizuje odmah na tržištu ili opoziva. Za specijalne naloge (**Sve ili ništa odmah** i **Odmah ili opozovi**) potrebno je proveriti da li konkretno tržište podžava takvu vrstu naloga.

- **Datum isteka** - Ako izaberete opciju **Do dana (Good till date)** za **trajanje** naloga, u ovom polju obavezno morate upisati i konkretan datum.

Ispostavljanje naloga

Pošto su popunjena sva polja, potrebno je pritisnuti ikonicu za čuvanje unetih podataka (donji desni ugao ekrana) čime se nalog ispostavlja brokeru na proveru ispravnosti elemenata naloga, odobravanje (ili odbijanje) i ispostavljanje na tržište.

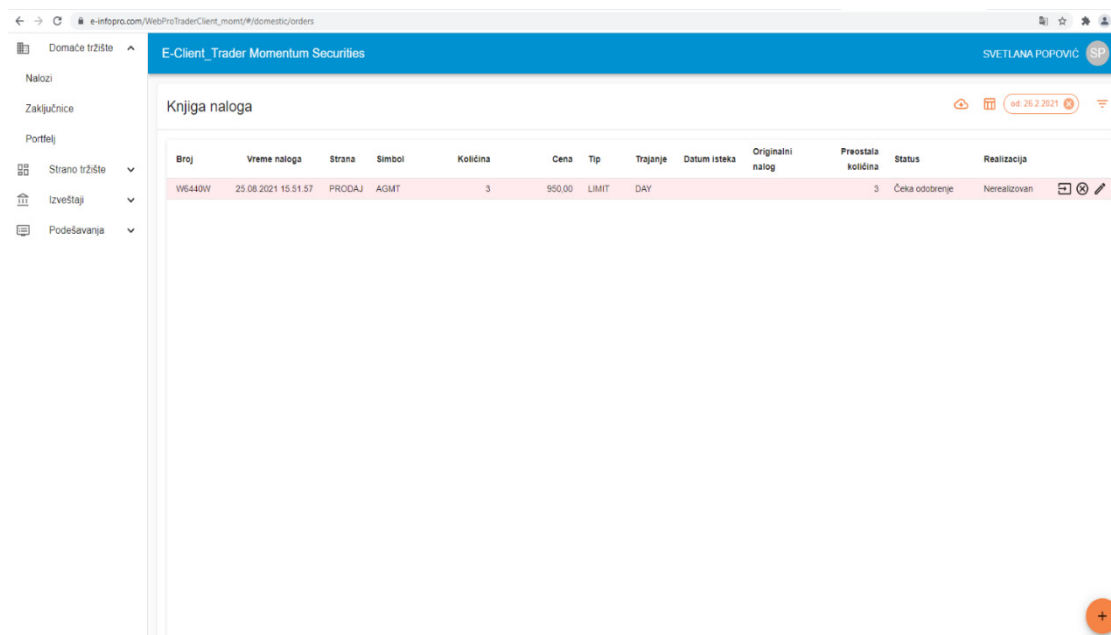
Klijentu se ostavlja opcija da nalog ispostavlja tehnički na dva načina:

1. Dvostepeni proces u kome se nakon pritiskanja ikonice za čuvanje naloga otvara dodatni konfirmacioni prozor za potvrdu najvažnijih elemenata naloga i opcijom da se klijent konačno prihvati („U REDU“) ili da se vrati korak u nazad („ODUSTANI“);
2. Jednostepeni u kome se, nakon pritiska ikoniocne za čuvanje naloga, isti odmah ispostavlja brokeru na realizaciju.

Napomena: proverite dodatno nalog, ponovnim prolaskom kroz sve unete elemente naloga, pre nego što ga sačuvate i pošaljete brokeru, kako bi bili sigurni da uneti podaci tačno održavaju vašu nameravanu transakciju.

Knjiga naloga

Po snimanju naloga isti će se pojaviti u pregledu na početnom ekranu (Knjiga naloga).

Broj	Vreme naloga	Strana	Simbol	Količina	Cena	Tip	Trajanje	Datum isteka	Originalni nalog	Preostala količina	Status	Realizacija
W6440W	25.08.2021 15:51:57	PRODAJ	AGMT	3	950.00	LIMIT	DAY			3	Čeka odobrenje	Nerealizovan

Funkcionalnosti dostupne u pregledu Knjiga naloga

U gornjem desnom uglu Knjige naloga se nalaze ikonice koje omogućavaju:

- Preuzimanje prikazane knjige naloga u pdf formatu
- Preuzimanje prikazane knjige naloga u excel formatu
- Filtriranje i filtrirani prikaz knjige naloga po različitim kriterijumima

Strana

Berza

Hartija

Od datuma Do datuma

Status

RESETUJ

FILTRIRAJ

U knjizi naloga prikazani su nalozi prema izabranim i primenjenim kriterijumima za filtriranje. Ukoliko nije izabran nijedan kriterijum knjige naloga prikazuje pregled svih naloga po obrnutom hronološkom redu.

Funkcionalnosti za naloge u pregledu Knjige naloga

Jedan nalog je predstavljen jednim redom u knjizi naloga sa svojim najvažnijim obeležjima prema opisu za svaku kolonu u zaglavlju knjige naloga.

Broj	Vreme naloga	Strana	Simbol	Količina	Cena	Tip	Trajanje	Datum isteka	Originalni nalog	Preostala količina	Status	Realizacija
MIT-7344	25.08.2021 18.23.57	KUPI	DQ	800	55,70	LIMIT	DAY			0	Realizovan	Realizovan
MIT-7338	25.08.2021 17.17.12	PRODAJ	DQ	800	55,00	LIMIT	DAY			0	Realizovan	Realizovan

Pritiskom na ikonicu na kraju reda u kome se nalazi nalog, otvara se detaljan pregled svih elemenata naloga.

Osnovni podaci

Broj	MIT-7344
Datum naloga	25.08.2021
Vreme naloga	18.23.57
Simbol	DQ
Berza	NYSE
Strana	BUY
Količina	800
Tip	LIMIT
Cena	55,70
Trajanje	DAY
Datum isteka	
Račun hartija	~~20.020.21102440.17~~
Račun novca	~~00110211.000.10002~~
Preostala količina	0
Realizovana količina	800
Originalni nalog	
Status	Realizovan
Realizacija	Realizovan

Pritiskom na ikonicu u gornjem desnom uglu detaljnog prikaza elemenata naloga vrši se preuzimanje pdf formata Potvrde o prijemu naloga sa pečatom i potpisom.

Opoziv i modifikacija naloga

Svi nalozi koji se nalaze u nekom od statusa koji dozvoljava izmene na kraju reda u knjizi naloga u kome se nalaze imaju raspoložive dodatne dve ikonice kojima se može pokrenuti:

1. **Opoziv naloga**, pritiskom na ikonu opoziva se aktivni nalog u celosti (aktivna/nerealizovana količina u momentu opozivanja naloga), tj. odustaje se od naloga. Nalog nije opozovan davanjem naloga za opoziv od strane klijenta, već izvršavanjem istog od strane brokera, o čemu se klijent obaveštava iz statusa naloga koji se opoziva;
2. **Modifikaciju elemenata naloga**, pritiskom na ikonu klijent ima mogućnost da izvrši promenu sledećih elementa aktivnog naloga: 1. Količina hartija u nalogu na manju količinu u slučaju naloga izdatog na domaćem tržištu (Beogradska berza), 2. Cena i količina hartija u nalogu za naloge na stranom tržištu. U slučaju potrebe za promenu drugih elemenata naloga, van prethodno navedenih, potrebno je izvršiti opoziv postojeće naloga i izadavanje novog naloga. Nalog je modifikovan kada je promena izvršena od strane brokera, o čemu se klijent obaveštava iz statusa naloga koji se modifikuje.

Napomena: Kod korišćenja laptopova može se desiti da usled malog ekrana morate skrolovati ekran skroz udesno kako biste videli sve raspoložive funkcionalnosti.

Statusi naloga

Nalozi mogu biti u različitim statusima, koji su za svaki nalog posebno u knjizi naloga vidljivi u kolonama **Status i Realizacija**.

Prema statusu, nalog može biti:

- **Novi** - klijent je upisao nalog, ali on nije još stigao do centralne baze BDD-a;
- **Čeka odobrenje** - nalog je stigao u BDD ali još nije proveren, odnosno pripremljen za upis na berzu;
- **Aktivan** - nalog je proveren i poslat na berzu;
- **Istekao** - vreme trajanja naloga je isteklo;
- **Realizovan** - nalog je realizovan;
- **Opozvan** - nalog je opozvan;
- **Modifikovan** - nalog je izmenjen;
- **Odbijen** - BDD je odbilo nalog.

Status realizacije može biti **Nerealizovan, Delimično realizovan i Realizovan**.

Napomena: Nalog klijenta može biti odbijen u bilo kojoj fazi do konačnog ispostavljanja na tržište. Kod trgovanja na stranim tržištima s obzirom da se ispostavljanje naloga na tržištu vrši posredstvom stranog brokera nalog može biti odbijen od strane ino brokera iako je prethodno odobren od strane BDD. U bilo kom slučaju odbijanja naloga, tj. kada nalog promeni status u Odbijen, može se odštampati nalog sa obavezno navedenim razlogom odbijanja.

ZAKLJUČNICE

Sve realizacije po ispostavljenim nalogima, i to po pojedinačnoj realizaciji, upisuje se u delu Zaključnice i formiraju pregled svih realizovanih kupovina i prodaja.

Zaključnice od: 7.3.2021

Broj	Datum prometa	Hartija	Isin	Berza	Transakcija	Količina	Cena	Valuta	Iznos	Provizija	Nalog
MIT-5888	25.08.2021. 18:25:54	DQ	US23703Q2030	NYSE	->KupBerza	800	54,51	USD	43.608,00	66,50	MIT-7344
MIT-5885	25.08.2021. 17:28:46	DQ	US23703Q2030	NYSE	ProdBerza->	800	55,00	USD	44.000,00	67,33	MIT-7338
MIT-5571	06.08.2021. 13:14:53	DPW	DE0005552004	XETRA	ProdBerza->	10	58,09	EUR	580,90	9,34	I000055
MIT-5526	30.07.2021. 10:03:36	DPW	DE0005552004	XETRA	ProdBerza->	10	57,11	EUR	571,10	9,29	I000054

ZAKLJUČNICE SUMARNE

Sve realizacije po ispostavljenim nalogima, i to zbirno po nalogu po danu, upisuje se u delu Zaključnice Sumarne/Zbirne i formiraju pregled svih realizovanih kupovina i prodaja.

Funkcionalnosti dostupne u pregledu Zaključnice i Zaključnice Sumarne

U gornjem desnom uglu Zaključnica se nalaze ikonice koje omogućavaju:

- Preuzimanje prikazane knjige zaključnica u pdf formatu
- Preuzimanje prikazane knjige zaključnica u excel formatu
- Filtriranje i filtrirani prikaz knjige zaključnica po različitim kriterijumima

Zaključnica od
07.03.2021

Zaključnica do

Hartija

Berza

Valuta

RESETUJ

FILTRIRAJ

U knjizi zaključnica prikazane su transakcije prema izabranim i primenjenim kriterijumima za filtriranje. Ukoliko nije izabran nijedan kriterijum, knjiga zaključnica prikazuje pregled svih transakcija po obrnutom hronološkom redu.

Funkcionalnosti za Zaključnice Zbirne

Jedna zaključnica je predstavljena jednim redom u knjizi zaključnica sa svojim najvažnijim obeležjima prema opisu za svaku kolonu u zaglavlju.

Pritiskom na ikonicu na kraju reda u kome se nalazi zaključnica otvara se detaljan pregled svih elemenata transakcije.

Osnovni podaci

Broj	MIT-0010001/220713
Transakcija	PRODAJA
Datum	13.07.2022. 00:00:00
Datum saldiranja	15.07.2022
Hartija	AMZ-GY
Valuta	EUR
Količina	80
Cena	107,00
Iznos	8.560,00
Brokerska provizija procenat	0,50 %
Brokerska provizija	42,80
Berza provizija	10,03
Banka provizija procenat	0,09 %
Banka provizija	7,70
Ukupno provizija	60,53
Konačan iznos	8.499,47
Račun hartija	~~00 025 21102110 77~~
Račun novca	~~1000107070~~ EUR
Valuta saldiranja	EUR
Kurs	1,0000
Iznos saldiranja	8.499,47
Status saldiranja	✓

Pritiskom na ikonicu u gornjem desnom uglu detaljnog prikaza elementa zaključnice vrši se preuzimanje pdf formata Obaveštenja o realizaciji sa pečatom i potpisom.

PORTFELJ

Pregled trenutnih pozicija po hartijama i to za tržišta, domaće odnosno strano, nalaze se kao treća opcija u podmeniju za svako tržište. Pregled sadrži najvažnije podatke za pozicije u portfelju, a prema opisu u zaglavlju pregleda, uključujući i tržišnu cenu na zatvaranju prethodnog trgovačkog dana, ukoliko je takva cena za konkretni instrument dostupna za preuzimanje putem market data feed-a koji Momentum Securities ad koristi kao deo svog ukupnog IT Sistema i ako je tako preuzeta cena dozvoljena za prikazivanje trećim licima.

Portfelj

Simbol	Naziv	Isin	Količina	Nabavna cena	Nabavna vrednost	Tržišna cena	Tržišna vrednost	Razlika %	Razlika
ADS	ADIDAS AG	DE000A1EWWW0	5	293,24	1.466,20	262,00	1.310,00	-10,65	-156,20

U gornjem desnom uglu Portfelja se nalaze ikonice koje omogućavaju:

- Preuzimanje prikazanog portfelja u pdf formatu
- Preuzimanje prikazanog portfelja u excel formatu
- Filtriranje i filtrirani prikaz portfelja po različitim kriterijumima

Napomena: Pozicije u prikazanom portfelju su trenutno stanje koje uključuje sve realizovane transakcije kupovine i prodaje tog dana, ali ne uključuje i nije umanjeno za u tom momentu nerealizovane količine u aktivnim nalogima za prodaju hartija i to treba imati u vidu ako se ovaj pregled koristi kod ispostavljanja novog naloga prodaje.

GLAVNA TABLA (STRANO TRŽIŠTE)

Putem pregleda **GLAVNA TABLA**, Momentum Securities ad omogućava svojim klijetima uvid u tržišne podatke (tabelarno i grafički) za odabrane hartije od vrednosti. Momentum Securities ad prikazuje podatke koje na bazi pretplate povlači od **Twelve Data Pte. Ltd.**

Raspoloživi tržišni podaci dati su u formi tabelarnog prikaza, za izabrane hartije.

Strano tržište
Glavna tabla
Nalozi
Zaključnice
Zaključnice sumarne
Portfelj
Izveštaji
Podešavanja

Glavna tabla

Berza	Simbol	Cena	Količina	Najbolja ponuda	Najbolja tražnja	Cena na otvaranju	Najviša cena	Najniža cena	Cena na zatvaranju	Promena	Vreme	Izvor
XNYS	NKE	59.32	44.665.000	0	0	53.28	59.55	52.48	59.32	6.05	2025-04-09	Twelvedata
XNAS	AAPL	198.85	184.067.400	0	0	171.95	200.61	171.89	198.85	26.43	2025-04-09	Twelvedata
XNAS	TSLA	272.20	218.067.600	0	0	224.69	274.69	223.88	272.20	50.34	2025-04-09	Twelvedata

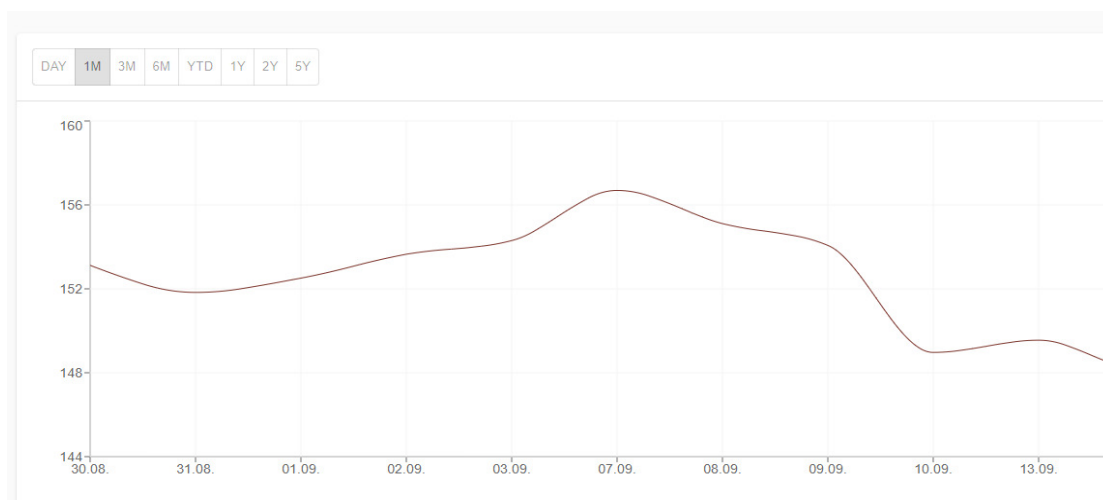
Pritiskom na ikonicu u gornjem desnom uglu otvara se mogućnost da se postojeće hartije uklone, odnosno da se nove dodaju na tablu. Raspored kolona na tabli se jednostavno može podesiti povlačenjem kolone na željenu poziciju.

Hartija

SKLONI SA TABLE

DODAJ NA TABLU

Pritiskom na ikonicu na početku reda za svaku izabranu hartiju otvara se grafički prikaz za datu hartiju ispod tabele glavne table, uz mogućnost izbora vremenskog perioda za grafički pregled.

Pritiskom na ikonicu koja sledi na početku reda za svaku izabranu hartiju otvaraju se svi raspoloživi podaci koje Momentum Securities ad povlači za datu hartiju preko data feed-a.

Osnovni podaci

Simbol	NKE
Isin	US6541061031
Berza	XNYS
Valuta	USD
Naziv	NIKE INC.
Najbolja ponuda kolicina	0
Najbolja ponuda	0
Najbolja traznja	0
Najbolja tražnja količina	0
Cena	59,32
Cena na otvaranju	53,28
Najviša cena	59,55
Najniža cena	52,48
Cena na zatvaranju	59,32
Prethodna cena	0
Promena	6,05
Promena u %	11,36
Najviša za godinu	0
Najniža za godinu	0
Vreme	2025-04-09
Izvor	Twelvedata

Napomena: Svi podaci koji su raspoloživi u pregledu Glavna tabla su **INFORMATIVNI, A NE TRGOVAČKI PODACI**, i Momentum Securities ad ne preuzima odgovornost za njihovu tačnost, te ih klijent kao takve treba koristiti. Podaci se prikazuju prema raspoloživosti (neki podaci mogu biti real-time, a neki istorijski) koju BDD-u na bazi pretplate omogućava **Twelve Data Pte. Ltd** (<https://twelvedata.com/>), te je potrebno posebno obratiti pažnju na **vreme i izvor podataka** koji su dostupni u pregledu Glavna tabla.

IZVEŠTAJI

Stanje novca

Stanje novca je pregled koji daje uvid u stanje po računima novca klijenta koji su evidentirani za trgovanje kod Momentum Securities ad.

Napomena: Momentum Securities ad ne garantuje za tačnost stanja novca po računima koji se pojavljuju u pregledu, a koji se vode kod druge institucije (banke) i nisu podračun računa BDD-a već zasebni računi Klijenata.

Momentum Securities ad vodi preciznu evidenciju stanja i promena za račune klijenata koji su podračuni novčanog računa Momentum Securities ad.

Za ostale novčane račune Momentum Securities ad vodi preciznu evidenciju, **ali samo za deo prometa koji se ostvaruje uz posredovanje Momentuma** (npr. kupovine i prodaje na Berzi), a transakcije koje klijent sprovodi nezavisno u komunikaciji sa bankom (tipično uplata novca na račun), Momentum Securities ad informacije za evidentiranje takve transakcije dobija u najboljem slučaju sa jednim radnim danom zakašnjenja.

Klijent može uputiti BDD-u u svakom momentu zahtev ukoliko u pregledu stanje novca nije ažurno, da u komunikaciji sa bankom u najkraćem roku utvrdi tačno stanje.

Stanje računa

Banka	Broj računa	Valuta	Namena	Potencijalno	Neting Prodaja	Neting Kupovina	Saldirano stanje	Aktivni nal. prodaje	Aktivni nal. kupovine	Stanje banka	Vreme importa	Raspoloživo

PODEŠAVANJA

Promena lozinke

U ovom delu klijent u svakom momentu može promeniti lozinku.

Promena lozinke

Stara lozinka

Nova lozinka

Nova lozinka - potvrdi

PROMENI

Ostala podešavanja

Klijentu je ostavljena mogućnost izbora da li želi da nalog plasira kroz dvostepeni postupak (konfirmacini prozor) ili ne. Pri promeni setovanja, da bi sproveo promenu klijent najpre označi opciju koju želi pomeranjen klizača, potom se izloguje iz platforme, restartuje internet pretraživač tako što ga ugasi i potom ponovo upali, i zatim se loguje ponovo na platformu.

Pomoć

U ovoj opciji nalazi se spisak zaposlenih i njihovi kontakt telefoni za slučaj potrebe za asistencijom prilikom korišćenja E-ClientTrader aplikacije.

Pre/After market

Tržišta u Sjedinjenim Američkim Državama (NYSE, NASDAQ,...) moguće je trgovati i van redovnih trgovačkih sati i to pre otvaranja (pre market) i posle zatvaranja tržišta (after hours trading ili after market).

Napomena: važi samo za berze u SAD.

Satnica:

- a) Pre-market (pred-trgovanje): 07:00-09:30 EST
- b) Regular trading (redovno trgovanje): 09:30-16:00 EST
- c) After-market (post-trgovanje): 16:00-17:00 EST

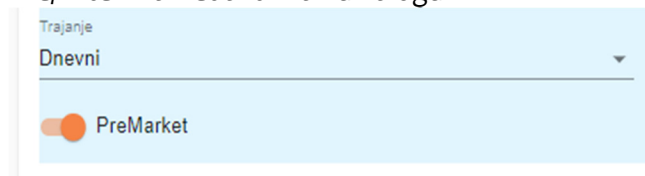
EST – Eastern Standard Time, tj. isto vreme kao u Njujorku i tipično je razlika u odnosu na naše lokalno vreme 6 sati, što bi značilo da u najvećem delu godine faza pred-trgovanja počinje u 13:00h po lokalnom vremenu, a post-trgovanje u 22:00h.

Izgled nove maske naloga sa dodatom opcijom za trgovanje pre otvaranja i posle zatvaranja tržišta

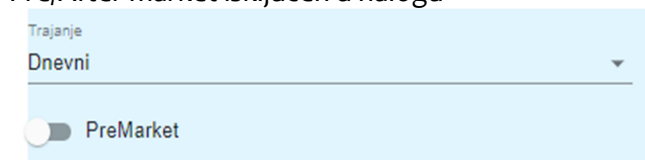

Da bi se nalog plasirao pre otvaranja (pred-trgovanje) **mora se u nalogu odabrati ta opcija (PreMarket) i nalog mora biti dnevni po trajanju** (u našoj standardnoj postavci svaki novi nalog je već automatski postavljen sa vremenskim limitom „dnevni“). Ako nije odabrana opcija Pre-Market nalog će biti uredno plasiran (imaće opis aktivan isto kao da je nalog pušten sa uključenom opcijom za pred-trgovanje), ali će ući u realizaciju tek kada se berza otvori za redovno trgovanje. Za nov nalog koji će biti uspostavljen na berzi u pred-trgovanju, neophodno je odabrati opciju Pre-Market, a ukoliko nalog ne bude realizovan biće aktivan i u fazi redovnog trgovanja.

Pre/After market aktiviran u nalogu

Pre/After market isključen u nalogu

Ukoliko se unese novi nalog sa namerom da se realizuje u pred-trgovanju ali se greškom ne aktivira PreMarket opcija, kao što je prethodno navedeno, on će biti plasiran i čekaće redovne trgovačke sate. Ispravka ove greške, iako je tehnički izvodljivo, ne može se sprovesti tako što će se raditi njegova modifikacija sa uključenom PreMarket opcijom, već je potrebno povući taj nalog bez uključivanja pre market opcije i potom uneti novi nalog koji će imati tu opciju uključenu.

Ukoliko nalog koji je plasiran u pred-trgovanju ostane u celosti ili delimično nerealizovan (aktivan) i nakon otvaranja berze on postaje redovan dnevni nalog. Promene takvog naloga tokom redovnih trgovačkih sati (modifikacija) se vrše ali uz isključenu ovu posebnu opciju za pre market u nalogu modifikacije.

NAPOMENA: Delimično realizovan nalog bez obzira da li je reč o pred-trgovanju, redovnom ili post-trgovanju se može samo opozvati, ali ne i modifikovati.

Nalog koji je pušten u pred-trgovanju, ukoliko ostane u celosti ili delimično nerealizovan do zatvaranja berze (završetka redovnog trgovanja), a pošto takav nalog mora biti dnevni, nakon zatvaranja tržišta neće više biti aktivan (istekao nalog)

Po istom principu nakon zatvaranja berze moguće je učestvovati trgovanju nakon zatvaranja na isti način i sa istim prethodno navedenim pravilima za pred-trgovanje (u nalogu se i ovde bira opcija PreMarket i nalog mora biti dnevni). I ovde se bira ista PreMarket opcija bez obzira što je reč o post-trgovanju, pošto je reč samo o oznaci koja aktivira jedinstvenu FIX api instrukciju (ista i za pred i za post-trgovanje) koja se šalje našem brokeru u inostranstvo.

Pogrešna upotreba kombinacije dnevni nalog i opcije PreMarket (npr. uključivanje opcije tokom redovnog trgovanja), u dobrom broju slučajeva imaće za posledicu odbijanje takvog naloga, no pažnja je neophodna jer su neke kombinacije moguće i nalog će biti uredno plasiran, ali ne mora odražavati vašu stvarnu nameru (npr. propuštanje da se uključi opcija kad želite da pustite nalog u pred-trgovanju).

NAPOMENA: Trgovanje van redovnih trgovačkih sati zahteva dodatni oprez jer je tržište u tim satima mnogo manje likvidno i upotreba limit naloga sa precizno definisanom limit cenom je od najveće važnosti. Iako je upotreba limit cene naša generalna preporuka za sve faze trgovanja ovde dodatno upozoravamo da korišćenje tržišne cene u nalogu u ovim fazama, a zbog značajno manje likvidnosti tržišta, može dovesti do vrlo velikih nepredviđenih oscilacija u ceni realizacije.

Razlika između redovnog i naloga sa uključenom pre market opcijom po fazama

	Početak dana	Pred-trgovanje	Otvaranje tržišta	Redovno trgovanje	Zatvaranje tržišta	Post-trgovanje	Kraj dana
CE(S)T	08,00-13,00	13,00-15,30	15,30	15,30-22,00	22,00	22,00-23,00	23,00
EST/EDT	02,00-07,00	07,00-9,30	09,30	09,30-16,00	16,00	16,00-16,00	16,00
Nalog sa aktiviranim Pre market opcijom	Čeka do 07,00	U realizaciji	Nerealizovan deo automatski prelazi u redovno trgovanje	U realizaciji	Nerealizovan deo se automatski opoziva/ističe	U realizaciji	Nerealizovan deo se automatski opoziva/ističe
Redovan nalog	Čeka do 09,30	Čeka do 9,30	Ulazi u realizaciju	U realizaciji	Nerealizovan deo se automatski opoziva/ističe	Čeka do 9,30 sledećeg trgovačkog dana	Čeka do 9,30 sledećeg trgovačkog dana